

वासुदेवने विनती.

— ❦ —

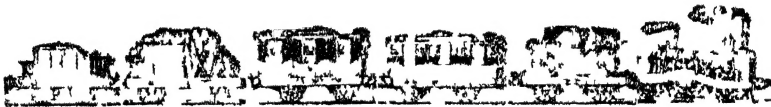
मीत्र भारे.

— २ ० २० —

अथनाथ.

प्रशस्तार्थी.

आक डि०२०० कवि.

नदीर्याह.

सायसागर प्रेस.

संवत् १८४०—सन १८८३.

પ્રભુ સ્તવન.

ગીતી.

જેનાથી ઉદ્ભવ લય, આ સૃષ્ટીના નમું એજ હરિને;
 ઠામ ઠામ જે વ્યાપક, કરું નમન તેહને ફરી ફરિને. ૧
 લાભ ભજતાં આપે, વિદ્ય નિવારે કરે વિમળ વાણી;
 લજ્જા ભક્તની રાજે તારક તે હું સમરું સ્નેહ આણી. ૨
 લામ માનવિ દે'માં, ફરી ફરી આ તકતો નહિ આવે;
 લા'વ એજ શુભ આશ્યો. રટન નાંમનું કરું દીન ભાવે. ૩
 જીવ જોડું ભક્તિમાં, માધવ કમલાપતી પાચ લાગું;
 મધુસૂદનને વિનવું, રોષસાધની પાસ કાંઈ માગું. ૪
 ન્યકર પ્રભુને જાણી, કરગરિને કહું જાણિ મુખદાતા;
 બુકાવે આપદથી, રો'મ નજરથી હરી કરે રાતા. ૫
 દાવો હું દીન રાખું, લીજે મનમાં બિરદ દીન જાણી;
 રે! રસનામાં રસ નથિ, છે મોહનની તદપિ વિનય વાણી. ૬

—૦ૐ—

શાર્દૂલવિકીરિત.

વિશ્વાધાર કૃપાહુ વિશ્વમુખદા, માગું પ્રભુ તું કને,
 માગ્યું એ વધતું નથી કર્ષ જરા, રાજ થઈ દે મને;
 માગું એ કરિ નમ્ર મેં વિનતિ આ, વાલ્મીકી વીચારજે,
 વાસુદેવ તણા કૃપાહુ ચિતમાં, આ સાર ઉતારજે. ૧
 ત્રાતા કામ વકીલના કર વિષે, રાણો દિસે એ બહૂ,
 જેનાથી તરવું હું ધારું જલદી, વંદીતને એ કહું;
 રાજે સ્નેહ સદાય એમ કરતું, ત્રાતા તું સંભારજે,
 વાસુદેવતણા કૃપાહુ ચિતમાં, આ સાર ઉતારજે. ૨

તહારે તો હરિ સ્તેજ વાત મુજને, ઝાઝો થશે લાભરે,
 વાસુદેવજીને કરી વિનંતિ મેં, એથી કંઈ એ સ્મરે;
 રાજ રે' પ્રભુ મહેર તારિ ચહુધું, દુઃખોથી ઉગારજે,
 વાસુદેવ તણા કૃપાલુ ચિતમાં આ સાર ઉતારજે. ૩
 હૈન રીશ હરી હું તો નહિ ભુલું, આભારિ તહારો સદા,
 દીનાનાથ દયાળ કાંઈ કરજે, જેથી ન રે' આપદા;
 તહારો મોહન દાસ છે પ્રભુ વરા, પાળ્યો હવે ઠારજે,
 વાસુદેવ તણા કૃપાલુ ચિતમાં આ સાર ઉતારજે. ૪

—ૐ—

વાસુદેવને વિનતી.

દીંડી.

પ્રથમ નમન વાસુદેવને કરું છું, હાથ જોડિ વારંવાર હું સ્મરું છું;
 કરું વિનતી હું રાખિ આશા ભારી, જગજ્ઞાથ પુલ સ્નેહથી તમારી.
 હો કૃપાલુ આપ છેલ્લું ગુણવાન, મેળવ્યું વિશેષ વિદ્વતાથિ માન;
 જ્ઞાનમાંહિ તો નથી કંઈ વિકાર, હો શ્રીમંત ન્યાયીને વળી ઉદાર.
 કીર્તિ વાંધી માનવંત હો વકીલ, પ્રિય સત્ય છે સદાય શુદ્ધ દીલ;
 ભાર ન્યાયની અમદાલને વિશેષ થાય છે અસીલનું સદાય ખેસ.
 રાજધાની ગુજરાતની સુગામ, પ્રથમ વાસ આપનો હતો ઋણુદામ
 કાયદાનુ જ્ઞાન આપ્યું છે વરીષ્ટ. કિંદા કાયદ વકીલને બસીષ્ટ,
 છે પ્રકાશ જોળખેજ ગુજરાત, ઠામ ઠામ થાય છે હજીય વાન;
 પક્ષપાતને ન લાલચે લગાર, તેથિ છે પ્રજા તણો વિશેષ ખ્યાર.
 રવીરક્ષેત્રમાં પધારી માન લીધું, કામ ઉભૂપનું કમીરાને સુ કીધું;

† મુંબાઈ હાઈકોર્ટમાં ઘણું માન છે. * અમદાવાદ ઈ ખાસ સરકારે
 મોકલ્યા હતા. ૧ કાયદા બજાવવાને ઉપરી તરીકે સરકારે ભારે
 પગારથી અમદાવાદ નીમ્યા હતા જ્યાં આજ પણ તેમને ખારીબટર
 નામે લોકો જોળખે છે. ૨ વડોદરા. ૩ માજ મહાસરારાવના ક-
 મીયાન વખતે તેમણે ખોલાવ્યા હતા જેઓ યથ લઈ પાછા મુંબાઈ ગયા.

જે મુકામ કામ લીધું રાખિ રહેહ, તે મુકામ માંહિ મેળવો કહેહ.
કુટુંબે વસો મુંબાઈ પામી સુખ, અસીલોનિ જય આપથોજભુખ;
જાણિ દીન રાખિ મહેર કામ કાઢો, નથી લોભ અન્ય રંક દુખવાદો.
તારવા ઘણાય ભૂપ આપરાજી, ઉદેપુરમાં વિશેષ કીર્તિ ગાજી;
'લક્ષ્મીથી ગમે સુકીર્તિ વાસુદેવ, એવરેણ્ય આપણી વરેણ્ય દેવ.
આપ બંધુ છે વકીલ છે સજેડ, ભારિમાન કાંઈ કાંઈમાં ન ખોડ;
જાણિતા થયાછતા મધૂર વાણી, સૂખિ તોય અન્ય દુખજાઓજાણી.
ગર્વ કે ન ડોળ લક્ષ્મીના લગારે, છો શ્રીમંત તોય નમ્રતા વધારે;
એવરેણ્ય ચાલ સારિ હર્ષ થાય, સુખ પામજે જનો ગુણી સદાય.
ખાનદાન ઝરીવ ગામમાં મુકામ, બાગ વાડિ બંગલા બધેય નામ;
માગછે વિશેષ ખોટ તો ન કાંય, ખોટ કાંઈ છે ન અમ્મદાનમાંય.
લ લૂતા ન રાખિ સત્ય ઘો સલાહ, હું વખાણું એ ઉદાર દીલવાહ;
દિઠા મેં વકીલ આપની ન દામી, જ્ઞાનમાંહિ તો દિઠી ન કાંઈખામી.
જ્ઞાતિ દ્વીજ દક્ષણી પવિત્ર જાણું, કહું સત્ય જુહુ કાંઈના વખાણું
જાણી ગુણ હર્ષથી કરું ઉચ્ચાર, માનુંછું વિશેષ આપ ઉપકાર.
સત્ય વાત બોલિ બોલું કાંઈ બોલ, કહું છું હવે કરોનિ કાંઈ તોલ.
યાદ આપુ આપને કરોનિ માફ, જણારો સુ વીનતી થકીજ સાફ

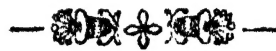
દુપદ.

યાદ કરો મુજ કામ, દીલમાં યાદ કરો મુજ કામ ટેકડ
હું વિનતી કરી આજ જણાવું, આપે કહ્યું હતું આમ, દીલ.
'કામ કરીશ હું તારું' રજામાં, તું લખજેજ મુદામ', દીલ
આવિ રજા હું એથી જણાવું, કામની હયોની લગામ. દીલ.

૧ ગરીબના ઉપર કૃપા રાખીને તેનું કામ પૈસા ન લેતાં પણ કાઢેછે.
(સલાહ પુછવા જાય તેની પાસેથી પણ વકીલો ફી લે છે તે વાસુદે-
વને પસંદ નથી મતલબ કે માણસની સ્થિતિ ઉપર પોતે વિચાર કરે
છે એ રીત રહુતી પાત્ર છે.) ૨ લક્ષ્મીના કરતાં પણ.

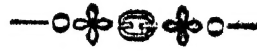
૩ મુંબાઈ નજીક શીવગામ છે. ૪ નાતાળમાં.

બૂજ થકી ફરશેમણીભાઈ, લેશે મુંખાઈ વિરામ.	દીલ.
લીંમડીથી હરીલાલજી પોતે, ત્યાં *ફરશે ધરી હામ.	દીલ.
એ સમયે ના આપ વિસરશે, ધારશે ચીત તમામ.	દીલ.
લાલ યવાનું કારજ કરશે, કાંઈ ભલામણ હામ.	દીલ.
હું દીન છું મુજ કામ ખરું છે, સત્યની રાખું છું કામ.	દીલ.
સત્ય વિજય છે એથી ભરૂંસો, ફીકર છે અષ્ટ જામ.	દીલ.
કાંઈ કરો ગુણ હું નહીં ભૂલું, હામ ભરું વિણ દામ.	દીલ.
હાથ ગ્રહો તો સુખજ થશે, પ્રસવશે તન ભામ.	દીલ.
આશિષ દઉં છે જોઈમ રચના, સૂખ કરો ધનશ્યામ.	દીલ.

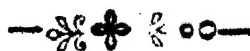
અભંગ.

રાખું સૂખ આરા, રહુ છું ઉદારા,	
માગું તમ પાસ, મોહન હું.	૧
દીન હું બેગાર, કરો ઉપકાર,	
કાંઈ સરદાર. સુખ થાવા.	૨
ફૂંસીન દેસાઈ, નથીજ કમાઈ,	
પુજી તો વેરાઈ, મહારી દાવે.	૩
લીધા બપૂં માર, કાંજી કાંઈ પ્યાર,	
કુખથી બેઝાર, હું છું દાસ.	૪
ભાગે મૂજ દુઃખ, ભાગે મુજ ભુખ,	
થાય કાલ સુખ, માનું પાડ.	૫
નમું જગદીશ, નમું દીન નીશ,	
વિનવું હું ઈશ, પૂરે આરા.	૬
થાય મૂજ કામ, તમને વીરામ,	
આપે ધન શ્યામ, વાસુદેવ.	૭
વિનતી રિવકારો, ગ્રહો કર મારો,	

ક્રુપદ.

- મોહન પર ઉપકાર, કરશો મોહન પર ઉપકાર. ૭૬૦
- જે ઉપકાર કીધા બહુ જનને, એજ ચહું સરદાર. કરશો. ૧
- સાંભળીને ચરા દીરા દશેમાં, હું કંઈ નસ ઉચ્ચાર. કરશો. ૨
- બાકી મુણી નથી આપ કૃપામાં, માટે ન કરશો વાર. કરશો. ૩
- હું દીન દાસને આપ ભડંસો, આપદના હરનાર. કરશો. ૪
- કૂલીનછું પણ હાલત આછે, સંકટ સોમું હજાર. કરશો. ૫
- દામ વિનાધરી હામ કૃપાલુ, સાચ ઉપર ધરી પ્યાર. કરશો. ૬
- આપ સમાએ મુજ કર આદ્યો, ભાગ્ય ખૂદયું થઈ ખહાર કરશો. ૭
- પાંડવને પડી આપદ બહુએ, વાસુદેવે કરી બહાર. કરશો. ૮
- એધણીએ દીન મોહનસા'યો, એજ થશે મુખકાર. કરશો. ૯
- પાંડવને મળ્યું રાજ વિજયથી. એજ થશે મુજ ઠાર. કરશો. ૧૦
- આપ મળ્યા નથી કાંઈ ફીકરતો, હાચરાકેરીવખાર. કરશો. ૧૧
- શર્ણ પડ્યો છું લાજ તમેને. જયમુણવાળું તયાર. કરશો. ૧૨
- ખોટ નથી કંઈ આપ મુખીજો, હું તો ખચ્યો બહુમાર કરશો. ૧૩
- કુઃખજશે મુજ હું નહીં જિહું, માનિશ આપ આભાર. કરશો. ૧૪
- વિશ્વપતીને પાય પડીને, માગીશ મુખ મુખ સાર. કરશો. ૧૫
- હું દીનનું ઠરશે ચીત બહેલું, ચળશે રૂડો અધીકાર. કરશો. ૧૬
- કુટુંબને પ્રભુ કાયમ રાખીં પુત્ર દેશે કીરતાર. કરશો. ૧૭
- હું વીનતી કડંકર દયબેડી, રાખી વિજયનો વિચાર કરશો. ૧૮
- સાચ તણો જયતો હરી કરશે, દાવેન જૂઠું લગાર કરશો. ૧૯
- શ્રીહરોના ને આપ ભડંસો, સાચ તરે નીરધાર. કરશો. ૨૦
- આપ થશે મુજ પર કૃપાળુ, કે'તાં વધૂ નથી પાર કરશો. ૨૧

ગીતા

- મુજ તમે હું અજ્ઞાણ્યો, વધુ કહું શું ફરી વામુદેવા;
લાયક સર્વ સમજશો, લાયક છે વિનવી ચિતમાં લેવા. ૧
- પુરશો મુજ અભિલાષા, વિનય વચન છેવટે એજ મહાડું;
મોહનનું હિત ચાહી, ખતતુ કરશો આપ કામ સાડું. ૨
- ડોળ નથી છલકાયા, ગયા વિલાયત તોય વિનય ભારે;
અકડ ન પણ માયાળૂ. માટે શ્રમ આપુ વારે વારે. ૩
- દુખિયાનાં દુખ ભાગો, એ માટે આપને કહું તાણી;
મદદ કરો મોહનને, દુકામાં કહું અર્થ જશો જાણી. ૪

મંગલાર્થના પ્રભુ પ્રાર્થના

શાર્દૂલવિકીરિત.

- વીધાતા વરદા વિકારી રહિતા, વિશ્વેશ વિશ્વંભર,
વિશ્વોદ્ધારક વિશ્વનાથ વિજયિ, વંદૂ છુ વિશ્વેશ્વર;
વિદ્યાવાન વિરાજા બુદ્ધિવિમળા, વિજ્ઞામીડ્યો વિહ્વલ,
વાસુદેવજીને અધીક સુખદો, દેવા કરો મંગલ. ૧
- વિશ્વાધાર વિશાંપતે વિપતિના, હર્તા વિભુગ્યાપક,
વિશ્વેશા વસુધાધરા વિનયથી, વંદૂવિષે આતક;
વંદીને વનમાળિ વિશ્વ સુખદા, વાણી ચહું વીમલ,
વાસુદેવજીને અધીક સુખદો. દેવાકરો મંગલ. ૨
- નીર્વિકારિ નરોત્તમા નગધરા, નિર્ગુણિ નીરંજન,
નીરાકાર નૃસંહુ નાગર નરા, આપત્તીના ભંજન;
ન્યાયી નાવિક સૃષ્ટીના નટવરા, નારાયણ નિશ્ચલ,
વાસુદેવજીને અધીક સુખ દો, દેવાકરો મંગલ. ૩

†વાસુદેવ જગન્નાથ કીર્તીકર પોતે વિલાયત જઈ આવ્યાછે પણ નકામે
ડોળ રાખ્યો નથી તેમ ધણજ મયાણ. એ રાત્ર સાહેબની ચાલ સ્તુતી
પાત્ર છે.

પુણીઆ પરમેશ્વરા પ્રભુવરા, પૃથ્વી તણા પાલક,
 પીતાપ્રેમિ પતીત પાવન પુરા, પ્રેમે હરી બાલક;
 પાદાબજે પ્રભુજી પ્રણામ કરજી, જાણી પરે શાબલ,
 વાસુદેવજીને અધીક સુખલો, દેવા કરે મંગલ. ૪
 રાધા રૂક્મણિકાંત વલ્લભ રમા, રામા રધૂનંદન;
 કાલી મદન કાંત કંસ અરિઆ, બહાલુ ગણે વંદન;
 ગોપાલા ગરૂડજી ગિરિધરા, ગોવીંદ લોસૂકલ,
 વાસુદેવજીને અધીક સુખલો, દેવા કરે મંગલ. ૫
 મોરારી મધુસૂદના મહિધરા, મહોટા ગુણી માધવ,
 જાગો જાદવનાથ જાનકીપતી, ટાળો વિપત્તી હવ;
 ત્રાતા ભીકમ તારકેશ તમને, તાણી કહું આ પલ,
 વાસુદેવજીને અધીક સુખલો, દેવા કરે મંગલ. ૬
 જોનાથી જય ચાહજી જગપતી તેનો કરેની જય,
 ભાજેભે ભય ભાઈ તુલ્ય ગણિને, ભાગોનિ તેનો ભય;
 દીનાનાથ દયાળ કીર્તી કરને, આપોનિ આયુર્ધન,
 વાસુદેવજીને અધીક સુખ લો, દેવા કરે મંગલ. ૭
 દાનાનાં પ્રભુ દદેને દુર કરો, આપોની માગ્યો વર,
 રાખે રનેહુ અધીક દીનપર એ. દુઃખો હરે એ પર;
 લોની એવી મતી અતી છતી તમે, ધરજી તમે આગળ,
 વાસુદેવજીને અધીક સુખલો, દેવા કરે મંગલ. ૮

કવિ વચ્ચન

ગીતી.

દાના દીન દુખ હરતા, દયાળુ જનનો સદાય જય થાઓ,
 કાયમ નામ અહીં રો, કીર્તી પ્રસરો ગુણ કવિ જન ગાઓ. ૧

પ્રાર્થના.

મોહન વાણી

દુપદ.

પૂર્ણ કરે મૂળ કામ, પ્રભુજી પૂર્ણ કરે મૂળ કામ. ૨૬
છો દુઃખભંજન દેવ દયાળુ, ચાહું હરી હું વીરામ પ્રભુજી ૧
રતુતીકર આ કરે દય જોડી, સૂખ ચાહું ધનસ્થામ. પ્રભુ. ૨
વાત લઘુ પણ ન્યાલ થઈશ હું, ન્યાલ કરે મુખધામ. પ્રભુજી. ૩
વિશ્વપતી આધાર તમારો, આપ કરેજ લગામ. પ્રભુજી. ૪
નાથ વિના નથી ંહાર કઈથી, ઉચ્ચરવા નથી હામ પ્રભુજી. ૫
એકલવાચો હું દીન મોહન, હારી જઉં છું હામ. પ્રભુજી ૬
તારક છો પ્રભુ એથી કહું છું, કાંઈ જીએને મુદામ. પ્રભુજી. ૭
હોંમત રાખુ છું એક હરીથી, સ્મરણ કરી અપૂજામ. પ્રભુજી. ૮
સેવકનો કરસાહી ઉતારો, રેતી નથી કઈ ફામ. પ્રભુજી. ૯
શું ફરી ફરીને દુખ ઉચ્ચારું, વીદીત છેજ તમામ. પ્રભુજી. ૧૦
તોપણ કહું આ વિશ્વપતીએ, બેઠા હવે સ્મરી નામ. પ્રભુજી. ૧૧
આવિનતી દીન જાણી સ્વિકારો, મોહન કરું છું પ્રણામ પ્રભુજી ૧૨

—૦—

सत्यमेव जयते.

